Drama på Fyrisån

Nils Sjökvist

I tisdags fick restaurangfartyget *Skeppet*, som ligger förtöjt i Uppsala hamn, kraftig slagsida efter att vatten läckt in och hon hotade att kantra. Den tjocka isen verkar ha hindrat att hon lade sig på sidan och sjönk. Ägaren visade sig, när han kontaktades, befinna sig i Australien och kunde inte bidra med några direkta insatser just då och kommunen har säkrat fartyget mot kajen för att undvika att hon slår runt.

Uppsala 21 mars 2018

Fartyget har varit skandalomsusat sedan hon anlände till Sverige. Först i Visby där hon under namnet *Graceland* varit rockklubb och restaurang i hamnen och tidningarna skrev då om brottsmisstankar och olovlig alkoholutskänkning. År 2009 fick hon lämna hamnen och bogserades av en mindre nöjesbåt till fastlandet, vilket väckte ett visst uppseende. Som *Svalan* anlände hon till Uppsala 2009, där hon till allas förvåning fått tillstånd att ligga. I Uppsala har hon varit restaurang och även bostadsfartyg. Sedan juni 2017 har det inte varit någon direkt verksamhet ombord efter att krögaren sagt upp sitt kontrakt.

 © Länspumpen 2018

Bogsering. (Bild från Helagotland.)

Men även om fartygets tid i Sverige mest handlat om dispyter och brottsmisstankar så har hon en intressant historia innan hon hamnade i Sverige. Fartyget är gammalt, byggt 1891 på varvet Schaubach & Graemer i Lützel–Koblenz, staden där floderna Mosel och Rhen möts. Som ångare fick hon det imponerande namnet *Deutscher Kaiser Wilhelm II.* Antagligen var hon sysselsatt i flodtrafik innan hon såldes till Holland 1923 och fick namnet *Insula.* Köpare var N.V. Erster Urker Stoomboot Maatschappij. På den tiden var Urk en ö i Zuiderzee som bara hade förbindelse med omgivningen med båt och *Insula* sattes in på traden Urk–Kampen och Urk–Enkhuizen. Ett tag lystrade hon till namnet *Burgmeister Keyser* innan hon återfick namnet *Insula.* I och med byggandet av den stora vallen, Afsluitdijk, blev Zuiderzee en insjö med namnet Ijsselmeer och med torrläggandet blev Urk en del av Noordoostpoldern. Snart fanns det vägförbindelser till fastlandet vilket minskade behovet av båttrafik. 1956 fick hon sin tvåcylindriga vertikala compoundmaskin på 120 hästkrafter ersatt av en ny dieselmotor men 1959 likviderades rederiet och hon såldes i flera omgångar till nya ägare i norra Holland. I slutet av 1970-talet hyrdes hon ut till sportfiskare i Holland.

 © Länspumpen 2018

Vid kajen i Urk. (Bild från Spanvis.com)

Exakt när hon kom till Sverige vet jag inte men 1993 registrerades hon som *Insula* av Gotland för att senare bli *Graceland* av Visby och från 2008 *Svalan*. Nu verkar hennes liv dock gå mot sitt slut, men man vet aldrig med gamla damer…

 © Länspumpen 2018

Fartygets olika utvecklingssteg under 1900-talet i Holland: *(Bilder från Spanvis.com.)*

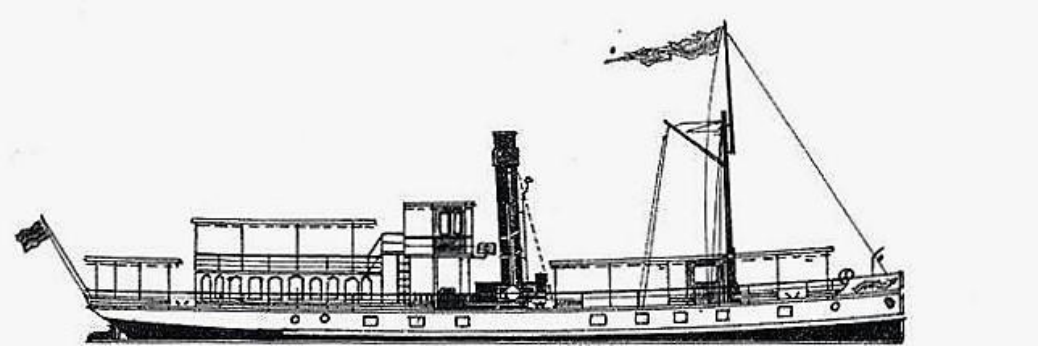

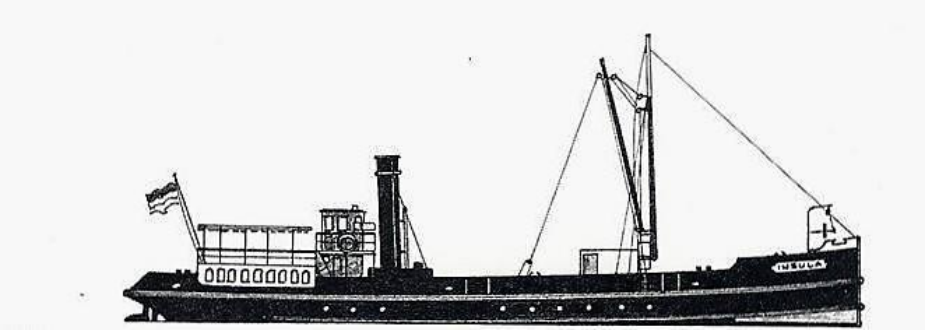

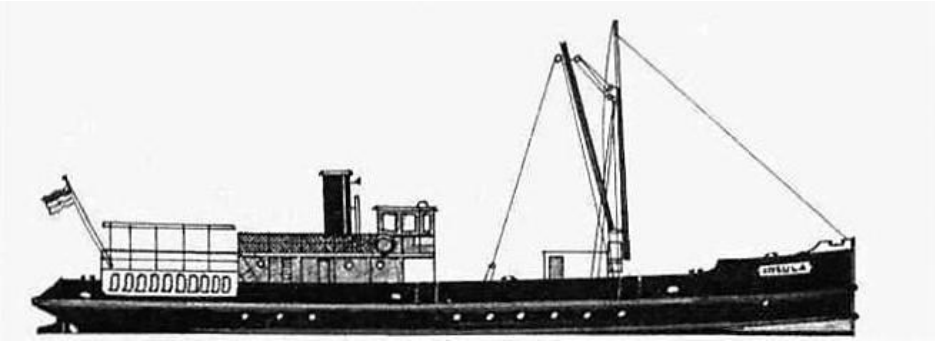

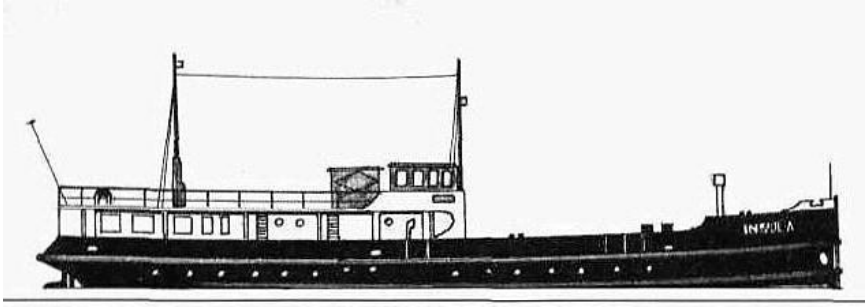

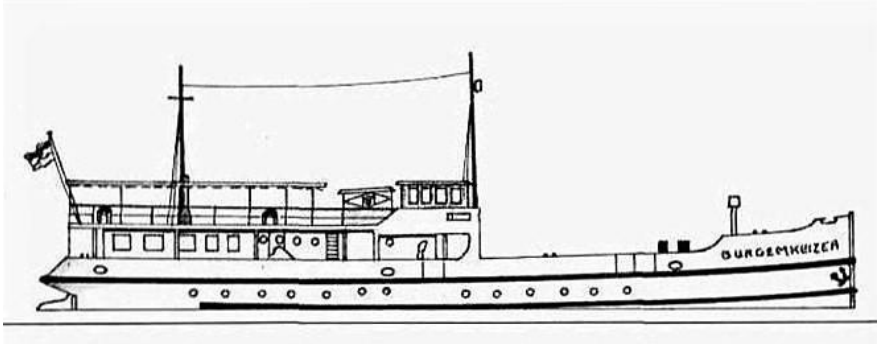

 © Länspumpen 2018

Nymålad och fin 2012

 © Länspumpen 2018